

Қарағанды Мемлекеттік Медицина Академиясы

Асқазан диспепсиясы

Орындаған: Салыбеков А.Б.

209ЖМФ студенті

Тексерген: Өмірбаева Е.К

Қарағанды 2009

Жоспар:

- АПУД туралы түсінік.
- Асқазан секрециясының стимуляторлары және ингибиторлары.
- Асқазан секрециясының бұзылыстары.
- Пептикалық түйнеме және асқазанның түйнемелік ауруы.

АПУД – Асқазандағы секреторлық және жүйелік процесс.

- АПУД (Amine Precursor Uptake and Decarboxylation) – биогенді аминдердің алғызатын жұта алатын, оларды декарбоксилдеу арқылы биогенді аминдерге айналдыратын және пептидті гормондарды синтездей алатын эндокринді жасушалармен сипатталатын жүйе.

Асқазан сөлінің стимуляторлары:

инсулин	←								B
глюкагон	←								A
соматостатин	←	D	D	D	D	D	D	D	D
ВИП	←	D ₁	D ₁	D ₁	D ₁	D ₁	D ₁	D ₁	D ₁
гастрин/энкефалин	←			G	G	G	G	G	G
бомбезин	←	P	P	P	P	P	P	P	
серотонин/мелатонин	←	Ec	Ec	Ec	Ec	Ec	Ec	Ec	Аулоцитты (A, B, D, G, Ec, S...) находится под нейро- гуморальным контролем и взаимодействием продуцентов гидролизной пищевых субстратов
субстанция P	←	Ec	Ec	Ec	Ec	Ec	Ec	Ec	
мотилин	←	Ec	Ec	Ec	Ec	Ec	Ec	Ec	
секретин	←		S	S	S	S	S	S	
X-П	←		I	I	I	I	I	I	
ГИП	←		K	K	K	K	K	K	
энтероглюкагон	←	AL	AL	AL	AL	AL	AL	AL	
нейротензин	←	-	N						

Асқазан секрециясының стимуляторлары:

- Ацетилхолин
  - Гистамин
  - Энкефалин
  - Инсулин
  - СТГ
  - Пролактин
- Гастрин
  - Простагландиндер
  - Бомбезин
  - Глюкокортикоидтар
  - ТТГ

Асқазан секрециясының ингибиторлары:

- Секретин
- Холецистокинин-панкреозимин (Х-П)
- Гастроингибирлеуші пептид (ГИП)
- Кальцитонин
- Нейротензин
- Вазоактивті інтестиналды полипептид (ВИП)
- Р субстанциясы
- Соматостатин
- Простагландиндер (P_gA₁, P_gE₂)
- Эстрогендер
- Минералокортикоидтар

Асқазан секрециясы мынадай процестерден тұрады:

- Энзиматиялық процесс(ақуыздардың альбумоз және пептонға дейінгі алғашқы гидролиз стадияларын қамтамасыз етеді, бұл негізінен протеазалар – пепсиннің, гастриксиннің көмегімен іске асады).
- Қышқылтүзуші процесс.
- Шырыштүзілу.

• Асқазан секрециясының бұзылуы

«пищевой»
раздражитель

Асқазан секрециясының негізгі ерекшелігі:

- Диагностикалық маңызы бар
- Эффе́ктивті емдеу шараларын қажет етеді, соның ішінде рационалды диетотерапия

Асқазан сөлінің сапалық өзгерісі:

1. Қышқылдылығының
  - Гиперацидті бұзылулар
  - Гипоацидті
  - Анацидті
2. Ферментативті белсенділігінің
  - Фермент мөлшерінің аз болуы
  - Фермент мөлшерінің көп болуы
  - Ферменттердің мүлдем болмауы

Секрецияның сандық өзгерістері:

1. Гиперсекреция (гипертрофиялық гастритте, неврозда, пилорестенозда, гастриномада, инсулиномада, Иценко – Кушенка ауруында және т.б.)
2. Гипосекреция (атрофиялық гастритте, асқазан ісіктерінде, қызбада, неврозда және т.б)
3. Ахилия (жоғарыда аталғандардың барлығы)

Гипосекреция гипоацидитаспен:

- Асқазанның тосқауылдық және бактерицидтік қызметінің тежелуі
- Ақуыздар қорытылуының алғашқы этапының бұзылысы
- Мембраналық асқорытылудың бұзылуы
- Диарея

Гиперсекреция гиперацидитаспен:

- Диспепсиялық бұзылыстар (қыжылдау, қышқылдану, ауырсынулар).
- Асқазаннан тағамдық массаның эвакуациясының баяулауы.
- Мембраналық асқорытылудың бұзылысы, ішектік дисбактериоз.
- Іш қату.

Асқазандағы өзіндік қорытылуды жүргізетін факторлар:

- Механикалық фактор (Л.Ашофф бойынша)
- Толық өңделмеген тағамның әсерінен асқазан шырышының зақымдалуы
- Эндокринді фактор (Г.Селье бойынша)
- Вегетативті фактор (Дж.Брегман бойынша)
- Нейротрофиялық бақылаудың бұзылыстары (А. Д,Сперанскийи бойынша)
- Ацидозды фактор (Р.Балинт бойынша)
- Қышқыл-пептидті фактор (К.Бернар бойынша)

Әр түрлі факторлардың әсері:

Асқазандағы қанайналымның бұзылысы (Р.Вирхов бойынша)

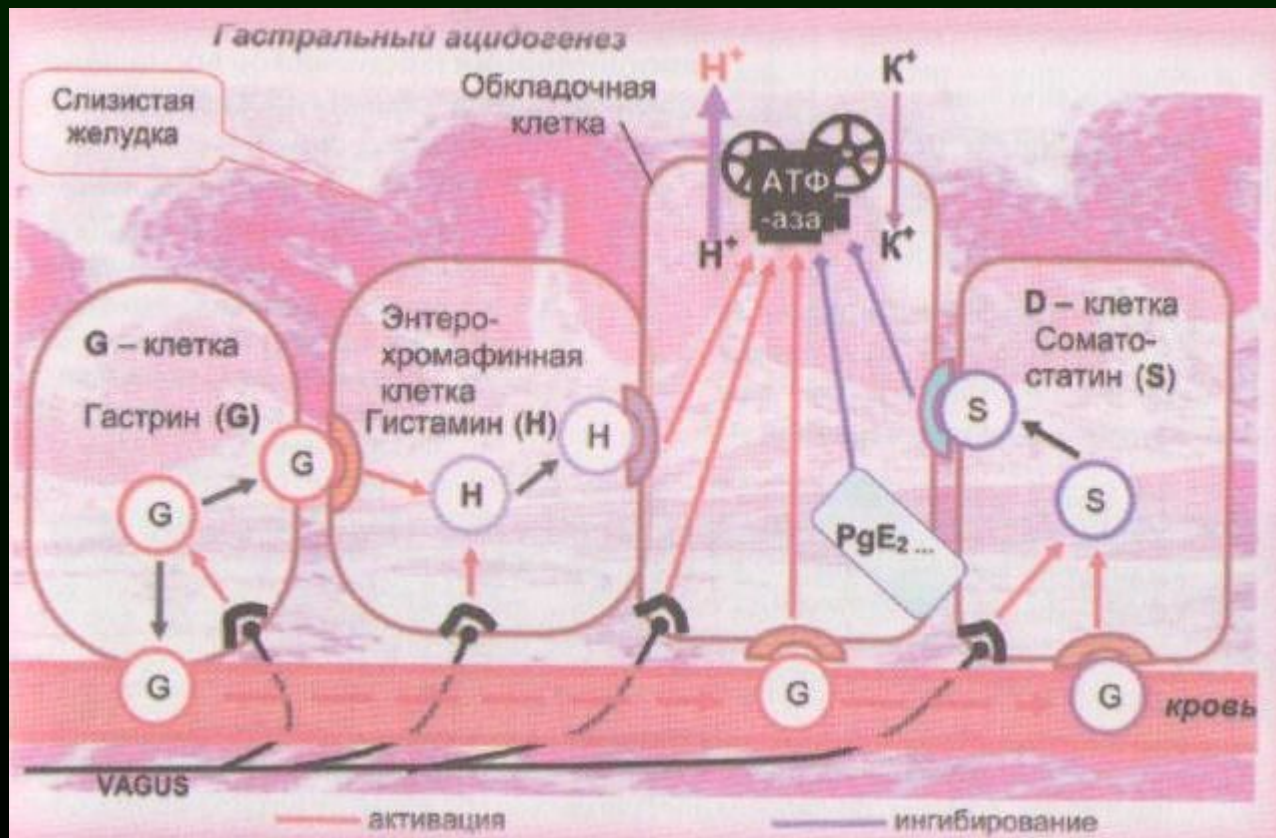
Әр түрлі уытты әсерлер

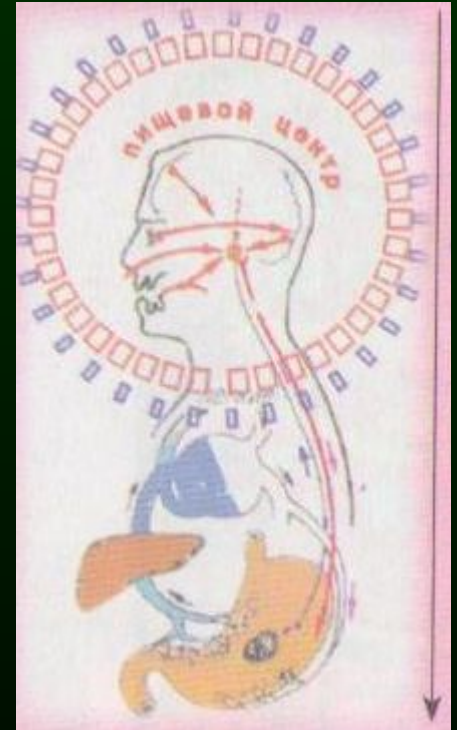
Пептикалық түйнеме және асқазанның түйнемелік ауруы.

Түйнемелік ауру – бұл асқорыту жүйесінің біріншілікті өзіндік патологиялық формасы.

Түйнемелік аурудың негізгі себептері:

Бұл ауру жүйелік сипатқа ие. Оның патогенетикалық негізінде асқорыту орталығының қызметінің өзгеруінде. Яғни ол асқазандағы спецификалық және бейспецификалық процестердің нейрогуморалды реттелудің бұзылыстарына алып келеді.

Түйнемелік аурудың негізгі себептері:

- Стресстер
- Невроздар
- Асқорыту органдарының зақымдалуы

Пептикалық түйнеме(симтоматикалық түйнеме) – асқазан бұзылысының екіншілікті формасы.

Негізгі себептері:

- Асқазан шырышының қорытылуы қиын тағамдармен зақымдануы
- Асқазан шырышының химиялық заттардан күйюі
- Алкоголдің әсері

Негізгі себептері:

- Әр түрлі медикаменттердің кері әсері (ацетилсалицил қышқылы, глюкокортикоидтар, парасимпатомиметиктер және т.б.)
- Созылмалы аурулар:
- Эмфизема, панкреатит, цирроз, гломерулонефрит және т.б.
- Сәулесөк ауруы
- Гастринома (Золлингер-Эллисон ауруы)
- Инсулома
- Гиперпаратиреоз және т.б.

Назар аударғандарыңызға
рахмет!!!